

REPORTAŽA / MONTE ZERMULA (2143 M)

Divje, skrivnostne in prostrane Karnijske Alpe

Karnijske Alpe, obsežna gorska skupina med Julijskimi Alpami in Dolomiti, kljub geografski bližini Sloveniji ostajajo skrivnostne in manj obiskane kot sloveče gorske sosede, a so vse bolj zanimive za slovenske ljubitelje gora. V družbi zakoncev Habjan, avtorjev novega planinskega priročnika Karnijske Alpe: Med Julijci in Dolomiti, smo se povzeli na 2143 metrov visok Monte Zermula.

✦ Vesna Levičnik

Povabilu na vzpon na grebenski vršac Monte Zermula, ki se razprostira od vzhoda proti zahodu in leži južno od osrednjega grebena Karnijskih Alp ter povsem na italijanskem ozemlju, ni bilo mogoče reči ne. Tako zaradi izziva povzpeta se na dvatisočak in odkriti čar Karnijcev, ki so za mnoge neznanca, kot zaradi želje preživeti dan v družbi dveh gornikov, **Vladimirja Habjana** in **Irene Mušič Habjan**.

Ko stopiš na en vrh, se ti odpre paleta drugih

»Ko sva se z Ireno na silvestrski dan leta 2004 s turnimi smučkami povzpela na Lepi vršič, na najvzhodnejše obronke Karnijskih Alp, in se zagledala v množico gora na zahodu, si nisva mislila, da bova v naslednjih petnajstih letih obhodila vse najvišje vrhove tega čudovitega gorstva,« je na vrhu prelaza Lonice (1552 m) ob vznožju vršaca Monte Zermula (2143 m) povedal Vladimir Habjan, ki je skupaj z življenjsko, gorniško in publicistično sopotnico Ireno Mušič Habjan pripravil tako rekoč enciklopedijo Karnijskih Alp.

Samo tri leta kasneje sta prečkala skalno piramido Monte Sernio, zahteven gorski cilj nad dolino Val Aupa, takrat v kopnem. »Leto 2007 tako pomeni začetek najinega dolgega popotovanja po vršacih karnijskega gorstva. Od leta 2017 sva vsak dopust in večino koncev tedna preživela na tem območju in se s kombijem dobesedno abonirala v najinem najbolj priljubljenem kraju dopustovanja, v idličnem kampu Bresin pri Cimolaisu pod skupino Spalti di Toro,« je povedal Habjan in omenil, da sta se tja vrnila več kot 150-

krat. Svoja raziskovanja sta letos okronala z izdajo planinskega vodnika Karnijske Alpe: Med Julijci in Dolomiti, ki nam ga zdaj lahko zavidajo tudi Italijani. Tako celovitega vodnika po tem gorovju, ki se od avstrijsko-italijanske meje razteza daleč proti jugu, do Furlanske nižine, pri njih ne boste našli.

V vodniku zastopana vsaka gorska skupina

»Ko stopiš na en vrh, se ti odpre paleta drugih, ki te preprosto vabijo. In teh gora ne zmanjka in ne zmanjka. Vedno se pojavi nekaj novega, kak nov vabljev vrh, nove doline, nove poti ... Drugi čar je neizmeren divjina gorstva, nekateri predeli so popolnoma od rok in tam se počutiš kot pred stoletji, sam z naravo,« sta za uvod v čudovit dan, ujet med vršaci, povedala vodnika. »Karnijske Alpe so tako prostrane, da si mi, stisnjeni v naš mali košček treh slovenskih visokogorskih skupin, Julijskih Alp, Kamniško-Savinjskih Alp in Karavank, kar težko predstavljamo, da tako veliko območje zavzema eno samo gorstvo, zato je razumljivo, da nam niso poznani prav vsi predeli teh gora. Če bližnje cilje za mejo še poznamo, se to z oddaljenostjo prav gotovo zmanjšuje in prej ali slej pridemo do skorajda neznanih gorskih skupin,« je povedal Habjan in dodal, da sta v izboru predlaganih tur v planinskem vodniku to upoštevala. »Predlogov tur in izletov, ki so dostopni v enem dnevu, je več, tistih daljših pa nekaj manj. So pa cilji enakomerno razporejeni po vseh območjih, tako da noben bistveno pomemben vrh ne manjka, predvsem pa je zastopana vsaka gorska skupina,« je med drugim pojasnil Vladimir Habjan, tudi urednik Planinske založbe in **Planinskega vestnika**.

V zgodnjih jutranjih urah smo se po cesti Kranjska Gora-Trbiž-Tablja, kjer zavijemo v dolino Val Pontebbana (oznaka Studena Bassa), in po ozki asfaltirani cesti skozi naselje Studena Bassa pripeljali na prelaz Lonice (Passo del Cason di Lanza). Na urejenem parkirišču smo malo po 8. uri zjutraj pogledali proti gori, okoli katere so se dvigovale meglice. Družba se je razdelila v dve skupini. Tisti, ki so se odločili vrh osvojiti po ferati, so se odpravili desno. Povzpeli so se po zavarovani poti Via Ferrata Monte Zermula (ferata Prijateljjev gora), ki preseka severno steno. »Na začetku vodi čez strmo steno, višje pa izkorišča naravne prehode. Markirana pot preči ves greben Zermule,

tako da lahko sestopimo po običajni poti čez južno pobočje,« je pot opisal Habjan.

Vodnik tudi na knjižnem sejmu

Drugi smo v lahkem koraku, tudi zaradi družbe psa, odšli po mulatjeri, ki je speljana čez južna strma travnata pobočja. S solidno telesno pripravljenostjo smo v dobrih dveh urah premagali okoli 600 višinskih metrov, na poti pa imeli priložnost, da pokukamo v kaverno iz prve svetovne vojne. Kot je povedala Irena Mušič Habjan, ki nas je vodila do vrha, je bila gora med prvo svetovno vojno v rokah italijanske vojske, ostanki utrdb so še vidni. Nasprotno od vzpona po zavarovani poti, ki je trajal skoraj tri ure in pol, smo za pot po ozki in uhojeni mulatjeri potrebovali dobro uro manj. Na vrhu, kjer smo se udeleženci zanimive predstavitev vodnika ponovno srečali, pa sta nam zakonca Habjan obširno opisala razgled na bližnje gore nad prelazom Mokrine in južno na bolj oddaljena Crëto Grauzario in Monte Sernio ter na osrednji greben na zahodu s prvakom Monte Coglians.

Čeprav je izkušnja doživeti Karnijce v družbi zakoncev Habjan nepozabna in kar kliče po iskanju novih in vsaj približno tako zanimivih tur, lahko avtorjema planinskega vodnika prisluhnete tudi na knjižnem sejmu, ki bo med 21. in 26. novembrom na Gospodarskem razstavišču. Gornika in publicista za takrat pripravljata tudi zanimivo pogovorno okroglo mizo. ✕

Karnijske Alpe so tako prostrane, da si mi, stisnjeni v naš mali košček treh slovenskih visokogorskih skupin, Julijskih Alp, Kamniško-Savinjskih Alp in Karavank, kar težko predstavljamo, da tako veliko območje zavzema eno samo gorstvo, zato je razumljivo, da nam niso poznani prav vsi predeli teh gora.

Vladimir Habjan

Na kratko o planinskem vodniku

Izbirni vodnik Karnijske Alpe zakoncev Habjan na 356 straneh predstavlja obsežno območje med Julijskimi Alpami in Dolomiti od skrajnega vzhodnega roba pogorja s travnatim Ojstrnikom do Piancavalla nad Furlansko nižino. Uvodni del prinaša koristne informacije o Karnijskih Alpah, njihovih gorskih skupinah, vrhovih, dolinah, prelazih in izhodiščih, predstavlja značilnosti gorovja, poti, koč in bivake, predlagani so literatura in zemljevidi za obisk teh gora ter opisani praktični napotki za izvedbo tur. Nepogrešljivi del gorniške literature opisuje sto izletov in gorskih tur različnih težavnosti, od lahkih do zelo zahtevnih – zajema 110 vrhov, dve soteski, 55 markiranih poti, osem plezalnih poti, 51 brezpotij in štiri **alpinistične** vzpone, poleg tega pa opiše še karnijsko vezno pot in krožno turo med kočami nad dolino Cimoliana.

Zahtevnost izbranih vzponov je porazdeljena, tako da je vodnik po Karnijskih Alpah namenjen vsem ljubiteljem gora. 📍 Vesna Levičnik

Divje, skrivnostne in prostrane Karnijske Alpe, ki v vse smeri ponujajo nepozabne razglede. 📍 Manca Ogrin

Vladimir Habjan je skupino popeljal po zavarovani poti Via Ferrata Monte Zermula (ferata Prijateljev gora), ki preseka severno steno. 📍 Manca Ogrin

Zakonca in avtorja vodnika Vladimir in Irena Habjan na vrhu 2143 metrov visoke Zermule. 📍 Vesna Levičnik